Povinné reflexné označovanie vozidiel

Obligatory retro-reflecting marking of vehicles

Ľubomír Moravčík[1], Marián Rybianský[2]

1. Úvod

Včasné rozoznanie vozidla môže na ceste zabrániť nehode. Najmä za zníženej viditeľnosti, pričom najväčší význam má asi v prípade ťažkých nákladných automobilov alebo jazdných súprav. Pohybujú sa v porovnaní s väčšinou ostatných vozidiel pomalšie, nebezpečenstvo nárazu rýchlejšieho vozidla zozadu je preto vyššie. Dĺžka jazdnej súpravy spolu s menším zrýchlením môže zvýšiť riziko nárazu do jej bočnej strany pri vchádzaní na cestu alebo odbočovaní. A kvôli väčšej šírke niekedy nie je možnosť odstaviť vozidlo na krajnici bez toho, aby zasahovalo do jazdného pruhu. Práve situácia, kedy je za zníženej viditeľnosti na okraji cesty odstavené neosvetlené vozidlo, je veľmi nebezpečná. Jediným prostriedkom zaručujúcim viditeľnosť vozidla sú vtedy jeho tzv. „pasívne“ svetelné zariadenia - reflexné, prípadne aj fluorescentné.

2. Zadné označovacie tabuľky ťažkých, dlhých a pomalých vozidiel

Odrazové sklá boli dlhé roky jediným zariadením tohto druhu na vozidlách, v súčasnosti sú však už prekonaným technickým riešením. Viaceré vážne nehody tohto druhu viedli zákonodarcov v európskych krajinách k tomu, aby postupne presadili účinnejšie reflexné označenie práve na nákladných vozidlách a na pomalých vozidlách. Aj u nás boli už skôr zavedené povinné zadné označovacie tabuľky pre pomalé vozidlá, ťažké nákladné automobily a dlhé prípojné vozidlá (obr. 1). V porovnaní s odrazovými sklami sú natoľko účinné, že vnem z nich často prevýši i vnem z rozsvietených zadných obrysových svetiel.

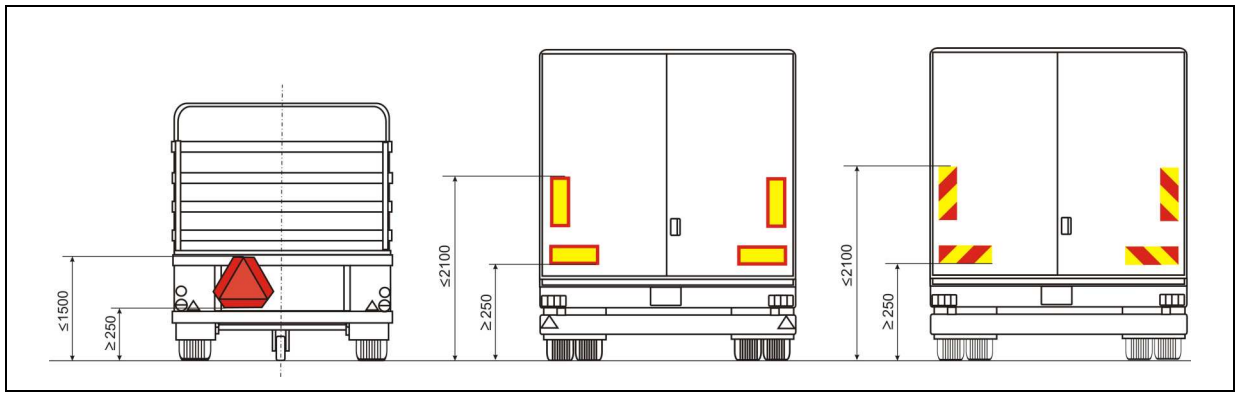

Obr. 1.: Dosiaľ povinné reflexné označenia vozidiel v SR. Vľavo označenie pomalého vozidla podľa predpisu EHK č. 69[2] (v SR do 40 km.h^{-1}), uprostred označenie dlhého prípojného vozidla podľa predpisu EHK č. 70 [1] (v SR vozidlá kategórií O_1 až O_3 dlhšie než 8 m vrátane oja, všetky vozidlá kategórie O_4 a vozidlá kategórií R dlhšie než 8 m vrátane oja alebo ťažšie než 12 t) a vpravo označenie ťažkého nákladného motorového vozidla podľa predpisu EHK č. 70 [1] (v SR vozidlá kategórie N nad 7,5 t).

[1] Ing. Ľubomír Moravčík, Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR, štátny dopravný úrad, Námestie slobody č. 6, P.O.Box č.100, 810 05 Bratislava, tel.: +421 2 594 94 272, fax: +421 2 52 49 27 20, e-mail: lubomir.moravcik@telecom.gov.sk.

[2] Ing. Marián Rybianský, TESTEK, s.r.o., poverená technická služba technickej kontroly vozidiel, P.O.Box 84, Plachého 14, , 840 02 Bratislava, tel.: +421 2 5465 1311, fax: +421 2 5465 1313, e-mail: marian.rybiansky@testek.sk.

Nové nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 349/2009 Z. z. [6] rozširuje povinnosť používať zadné označovacie tabuľky pre dlhé vozidlá aj na vozidlá kategórie R (prípojné vozidlá za traktory) rovnako, ako pre vozidlá kategórie O. To znamená, že všetky prípojné vozidlá za traktory dlhšie než 8 m vrátane oja a všetky prípojné vozidlá za traktory nad 12 t musia byť takto vybavené.

Na ťažkých vozidlách (v SR vozidlá kategórie N nad 7,5 t) a dlhých vozidlách (vozidlá kategórií O_1 až O_3 dlhšie než 8 m vrátane oja, všetky vozidlá kategórie O_4 a vozidlá kategórie R dlhšie než 8 m vrátane oja alebo ťažšie než 12 t) prihlásených do evidencie vozidiel od 1.1.2007 možno zadné označovacie tabuľky predpísané pre tieto vozidlá používať iba vtedy, ak sú schválené podľa predpisu EHK č. 70 [1] série zmien 01 (obr. 2).

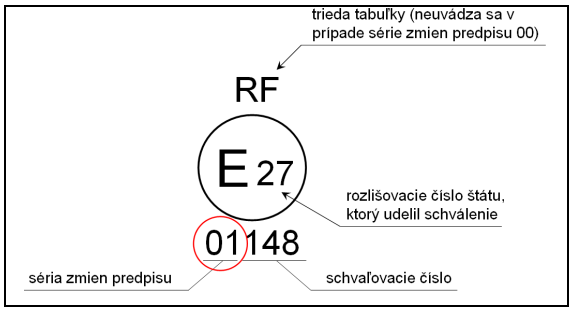

Obr. 2.: Príklad schvaľovacej značky zadnej označovacej tabuľky pre ťažké alebo dlhé vozidlá podľa predpisu EHK č. 70 [1] série zmien 01.

Na pomalých vozidlách (v SR do 40 km.h^{-1}) prihlásených do evidencie vozidiel od 1.1.2007 možno zadné označovacie tabuľky predpísané pre tieto vozidlá používať iba vtedy, ak sú schválené podľa predpisu EHK č. 69 [2] série zmien 01 (obr. 3).

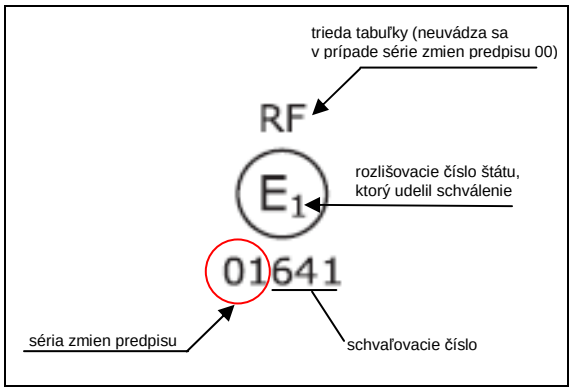

Obr. 3.: Príklad schvaľovacej značky zadnej označovacej tabuľky pre pomalé vozidlá podľa predpisu EHK č. 69 [2] série zmien 01.

3. Reflexné označenie na zvýšenie viditeľnosti a rozoznateľnosti

Na trend zvyšovania viditeľnosti vozidiel nadväzuje aj nové nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 349/2009 Z. z. [6], ktoré zavádza ako povinné odrazové označenie na zvýšenie viditeľnosti a rozoznateľnosti podľa predpisu EHK č. 104 [5]. Ide o vyznačenie bočných a zadných obrysov vozidiel pásmi z reflexného materiálu. Povinnosť sa týka nákladných automobilov (vozidlá kategórie N) nad 7,5 t a prípojných vozidiel nad 3,5 t najväčšej prípustnej celkovej hmotnosti (vozidlá kategórií O_3 a O_4) s účinnosťou:

a) od 10.10.2009 pre tie, ktoré boli prvýkrát prihlásené do evidencie od 10.10.2009,
b) od 1.7.2010 pre tie, ktoré boli prvýkrát prihlásené do evidencie od 1.1.2005 do 9.10.2009,
c) od 1.1.2011 pre tie, ktoré boli prvýkrát prihlásené do evidencie od 1.1.2000 do 31.12.2004.

To znamená, že okrem nových vozidiel týchto kategórií takto budú musieť byť postupne dodatočne vybavené i všetky staršie vozidlá, prihlásené do evidencie vozidiel od roku 2000.

Výnimku z povinnosti byť vybavené zadným odrazovým označením budú mať vozidlá so šírkou nepresahujúcou 2100 mm. Podobne vozidlá s dĺžkou nepresahujúcou 6000 mm nebudú musieť byť vybavené bočným odrazovým označením. Podvozky s kabínou, nedokončené vozidlá a ťahače návesov nebudú musieť mať bočné ani zadné odrazové označenie. Odrazové vyznačenie obrysov je zakázané pre osobné automobily (kategória M_1) a prípojné vozidlá do 750 kg najväčšej prípustnej celkovej hmotnosti (kategória O_1).

3.1 Požiadavky na označenie na zvýšenie viditeľnosti a rozoznateľnosti

Odrazové označenie na zvýšenie viditeľnosti a rozoznateľnosti vozidla musí podľa predpisu EHK č. 48 [3] plniť nasledujúce požiadavky:

a) Materiál použitý na odrazové označenia musí plniť technické podmienky a byť schválený podľa predpisu EHK č. 104 [5]. Ide o pásy reflexnej fólie so šírkou 50 mm. Povinné je označenie materiálu schvaľovacími značkami EHK s hustotou jedna značka na každých 500 mm (obr. 4).

Obr. 4.: Schvaľovacia značka podľa predpisu EHK č. 104 na reflexnom páse bielej farby. Znak „C“ v hornej časti určuje, že ide o pás na vyznačenie obrysov vozidla. Materiál na nepovinné plošné nápisy a grafiku má označenie „D“ (pre použitie na obmedzených plochách) alebo „E“ (pre použitie na veľkých plochách).

b) Na boku vozidla možno použiť biele alebo žlté odrazové označenie a vzadu červené alebo žlté odrazové označenie.
c) Odrazové označenie musí byť na vozidle umiestnené tak, aby pásy, z ktorých sa skladá, boli pokiaľ možno vodorovné alebo zvislé, v súlade s tvarom, konštrukciou a použitím vozidla.
d) Odrazové označenie môže byť tvorené jednou časťou, alebo zložené z viacerých častí. Ak nie je označenie pásmi spojité, musia byť medzery medzi jednotlivými časťami čo najmenšie a nemali by byť väčšie ako polovica dĺžky najkratšej časti.
e) Bočné odrazové označenie musí byť orientované pokiaľ možno rovnobežne so strednou pozdĺžnou rovinou vozidla, v súlade s tvarom, konštrukciou a použitím vozidla. Zadné odrazové označenie musí byť orientované pokiaľ možno rovnobežne s priečnou rovinou vozidla, v súlade s tvarom, konštrukciou a použitím vozidla.

f) Zadné odrazové označenie musí byť úplné (obr. 7) a bočné odrazové označenie čiastočné (obr. 6) alebo úplné (obr. 7). Ak však tvar, usporiadanie, konštrukcia alebo použitie vozidla neumožňujú použiť predpísanú formu odrazového označenia, môže byť namiesto neho použité líniové označenie (obr. 5).

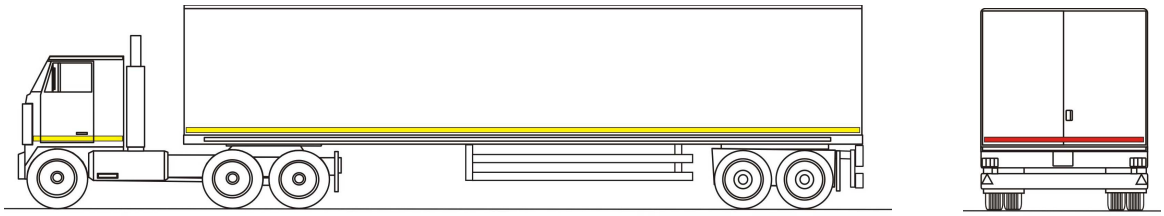

Obr. 5.: Bočné a zadné líniové odrazové označenie na návese. Líniové označenie možno použiť iba vtedy, ak dodržanie predpísanej formy označenia nie je možné. Na ťahači odrazové označenie nie je povinné, použitie líniového je len odporúčané.

Obr. 6.: Bočné a zadné čiastočné odrazové označenie na návese. Bočné čiastočné označenie zodpovedá predpísanej forme. Zadné čiastočné označenie možno použiť iba vtedy, ak dodržanie predpísanej formy označenia nie je možné. Na ťahači odrazové označenie nie je povinné, použitie líniového je len odporúčané.

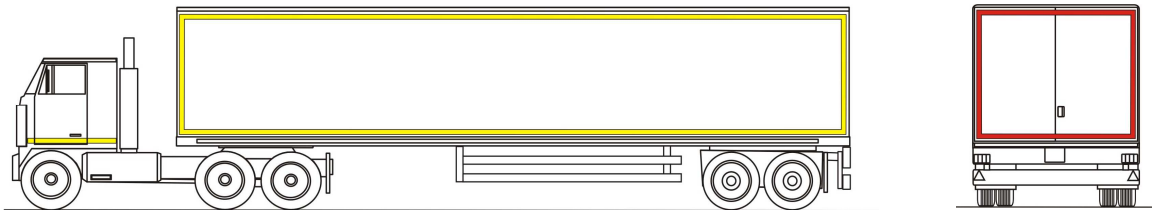

Obr. 7.: Bočné a zadné úplné odrazové označenie na návese. Bočné úplné označenie môže byť použité namiesto predpísaného čiastočného označenia. Zadné úplné označenie zodpovedá predpísanej forme označenia. Na ťahači odrazové označenie nie je povinné, použitie líniového je len odporúčané.

g) Zadné odrazové označenie musí byť umiestnené čo najbližšie k bočným okrajom vozidla. Súčet dĺžok jeho vodorovne orientovaných častí musí pokrývať najmenej 80 % šírky vozidla, prípadne 60 %, ak na vozidle nie je možné dodržať podmienku 80 %. Pri posudzovaní súčtu dĺžok sa dĺžky úsekov, v ktorých sú časti označenia vedené paralelne, zohľadňujú len raz.

h) Bočné odrazové označenie musí byť umiestnené čo najbližšie k prednému a zadnému okraju vozidla (alebo kabíny ťahača návesov), nie však ďalej ako 600 mm od predného a zadného okraja vozidla (alebo kabíny ťahača návesov) v prípade motorových vozidiel, alebo od predného a zadného okraja vozidla (okrem oja) v prípade prípojných vozidiel. Súčet dĺžok jeho vodorovne orientovaných častí musí pokrývať najmenej 80 % dĺžky vozidla okrem kabíny (alebo dĺžky kabíny ťahača návesov) v prípade motorových vozidiel, alebo dĺžky vozidla (okrem oja) v prípade prípojných vozidiel. Pri posudzovaní súčtu dĺžok sa dĺžky úsekov, v ktorých sú časti označenia vedené paralelne, zohľadňujú len raz.

i) Spodné prvky odrazového označenia musia byť umiestnené čo najnižšie, v rozmedzí od 250 mm do 1500 mm nad rovinou vozovky, prípadne až do 2100 mm nad rovinou vozovky, ak konštrukcia vozidla alebo splnenie ostatných požiadaviek neumožňuje dodržať výšku 1500 mm. Horné prvky označenia musia byť umiestnené čo najvyššie, nie však nižšie ako 400 mm pod horným okrajom vozidla.
j) Vyznačenie horných rohov obrysu vozidla pri čiastočnom odrazovom označení musí byť vyhotovené dvomi pásmi s dĺžkou aspoň 250 mm zvierajúcimi uhol 90°.
k) Vzdialenosť medzi zadným odrazovým označením a najbližším predpísaným brzdovým svetlom musí byť väčšia ako 200 mm.
l) Ak sú na vozidle zadné označovacie tabuľky pre ťažké alebo dlhé vozidlá (obr. 1) schválené podľa predpisu EHK č. 70 [1] série zmien 01, môžu sa považovať za časť zadného odrazového označenia na účel posúdenia celkovej dĺžky a vzdialenosti od bočných okrajov. Sériu zmien možno zistiť pri schvaľovacej značke tabuľky (obr. 2).

Situácia, kedy je za zníženej viditeľnosti na okraji cesty odstavené neosvetlené vozidlo, je na obr. 8. Štatistiky v USA preukázali, že takéto označenie na zvýšenie viditeľnosti a rozoznateľnosti (povinné pre všetky nové vozidlá od roku 1993) znížilo počet nehôd spôsobených nárazom o 16 % počas dňa a o 21 % v noci; zdroj: NHTSA (Asociácia národnej diaľničnej dopravnej bezpečnosti USA).

Obr. 8.: Pohľad na vozidlo so špeciálnym označením na zvýšenie viditeľnosti a rozoznateľnosti za zníženej viditeľnosti.

4. Špeciálne označenie širokých vozidiel a vozidiel vykonávajúcich prácu za jazdy

Nové nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 349/2009 Z. z. [6] reaguje aj na trend zvyšovania viditeľnosti širokých vozidiel a vozidiel vykonávajúcich prácu za jazdy. Špeciálne označenie týchto vozidiel je tvorené červenými a bielymi pruhmi širokými 70 až 100 mm a smerujúcimi od pozdĺžnej strednej roviny vozidla pod uhlom 45° nadol, pričom najmenšia plocha tohto označenia musí byť 0,10 m^2 a musí mať tvar pravouholníka s dĺžkou jednej strany najmenej 250 mm (obr. 9). Špeciálne označenie sa umiestňuje na predných a zadných čelných plochách čo najbližšie k dolným a bočným obrysom vozidla a musí byť vyhotovené z materiálu so spätným odrazom triedy 2.

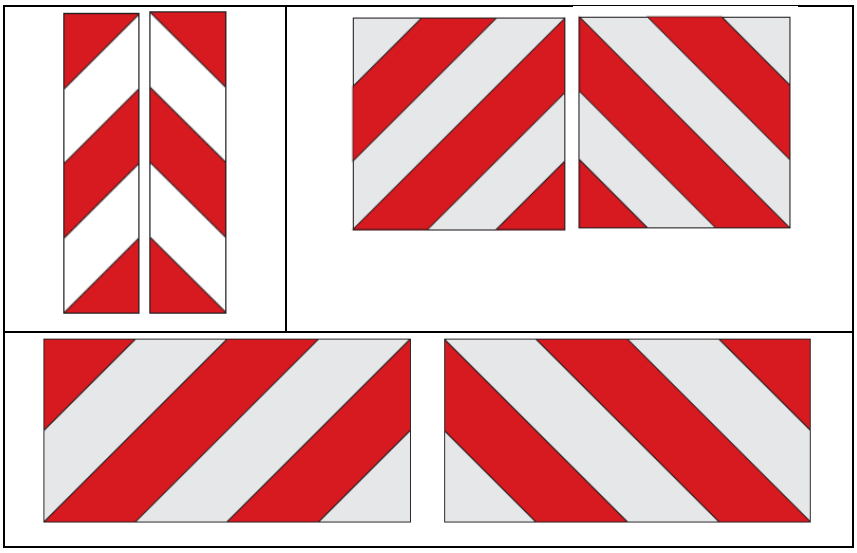

Obr. 9.: Špeciálne označenie širokých vozidiel a vozidiel vykonávajúcich prácu za jazdy.

Týmto označením musia byť vybavené:

- vozidlá kategórie M, N, O, T, C a R (osobné vozidlá, autobusy, nákladné vozidla, prípojné vozidlá, traktory, prípojné vozidlá za traktory), ktorých šírka prevyšuje 2,55 m, pri izotermických vozidlách 2,60 m (tzv. „široké vozidlá“) – obr. 10,
- vozidlá vykonávajúce prácu za jazdy (tzv. „pracujúce vozidlá“), patria sem rôzne zametacie vozidlá (obr. 11), vozidlá správcov pozemných komunikácií (obr. 12), sprievodné vozidla nadrozmernej alebo nadmernej prepravy, záchranné vozidlá a podobne,
- vozidlá kategórie P a S – pracovné stroje samohybné (obr. 13), pracovné stroje nesené (obr. 14) a ťahané vymeniteľné stroje (obr. 15).

Obr. 10.: Špeciálne označenie vozidla umiestnené na širokom vozidle,
obdobné označenie musí byť na vozidle umiestnené aj vpredu po obidvoch stranách.

Obr. 11.: Špeciálne označenie vozidla umiestnené na vozidle vykonávajúcom prácu za jazdy – zametacie vozidlo; obdobné označenie musí byť na vozidle umiestnené aj vpredu.

Obr. 12.: Špeciálne označenie vozidla umiestnené na vozidle vykonávajúcom prácu za jazdy – vozidlo správcu pozemnej komunikácie; obdobné označenie musí byť na vozidle umiestnené aj vzadu.

Obr. 13.: Špeciálne označenie vozidla umiestnené na pracovnom stroji samohybnom.

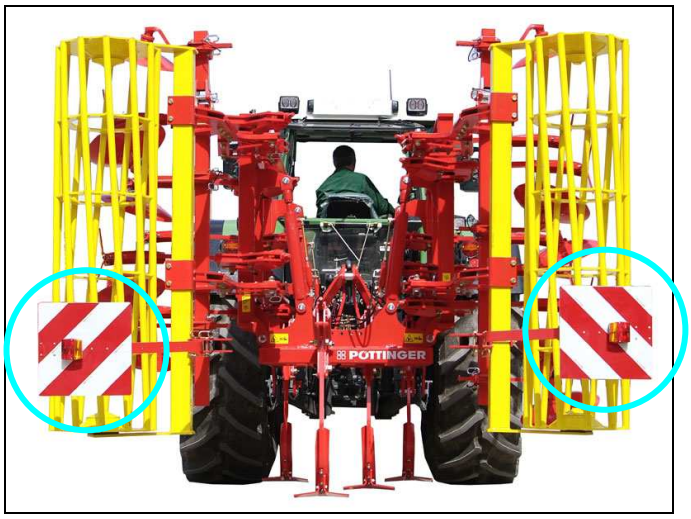

Obr. 14.: Špeciálne označenie vozidla na pracovnom stroji nesenom umiestnenom na traktore.

Obr. 15.: Špeciálne označenie vozidla umiestnené na ťahanom vymeniteľnom stroji za traktor vzadu; uvedené označenie musí byť na vozidle umiestnené aj vpredu po obidvoch stranách.

Týmto špeciálnym označením musia byť pracovné stroje nesené a ťahané vymeniteľné stroje za traktorom označené aj na zadných bočných plochách, čo najbližšie k dolným a zadným obrysom vozidla.

5. Špeciálne označenie zdvíhacích nakladacích plošín

Nové nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 349/2009 Z. z. [6] ustanovuje pre vozidlá vybavené vzadu zdvíhacou nakladacou plošinou (hydraulickým čelom) povinnosť byť na zadných čelných plochách čo najbližšie k horným a bočným obrysom zdvíhacej nakladacej plošiny označené špeciálnym označením s červenými a bielymi pruhmi širokými 70 až 100

mm a smerujúcimi od pozdĺžnej strednej roviny vozidla pod uhlom 45° nadol, pričom najmenšia plocha tohto označenia musí byť 0,10 m^2 a musí mať tvar pravouholníka s dĺžkou jednej strany najmenej 250 mm (obr. 16). Špeciálne označenie musí byť vyhotovené z materiálu so spätným odrazom triedy 2.

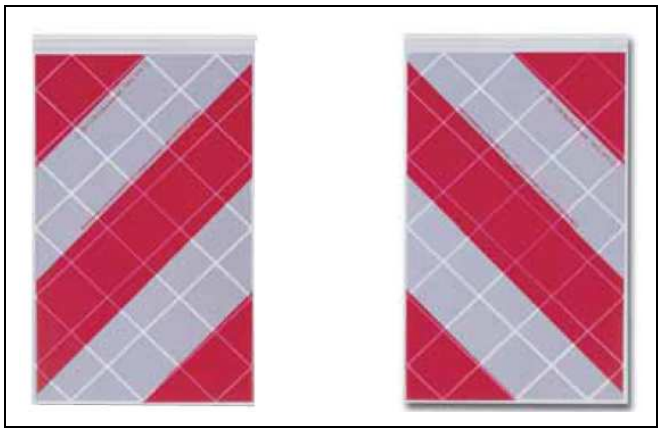

Obr. 16.: Špeciálne označenie zdvíhacej nakladacej plošiny (hydraulického čela).

Špeciálne označenie musí byť na zdvíhacej nakladacej plošine prichytené tak, aby pri sklopení zdvíhacej nakladacej plošiny v každej jej polohe bolo umiestnené zvislo a viditeľné zo zadnej strany (obr. 17), aby ostatným účastníkom cestnej premávky bolo zrejmé, že zdvíhacia nakladacia plošina je sklopená vo vodorovnej polohe.

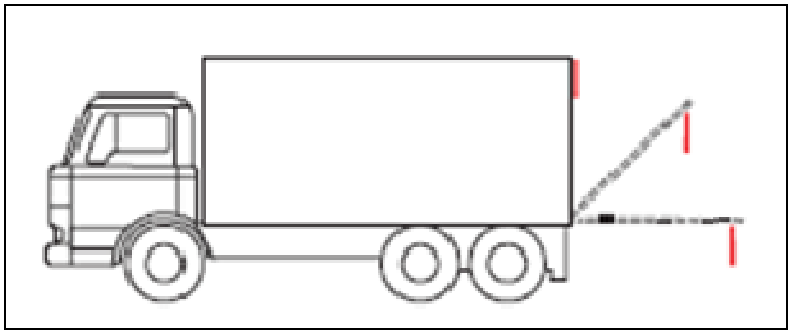

Obr. 17.: Umiestnenie špeciálneho označenia zdvíhacej nakladacej plošiny (hydraulického čela).

6. Špeciálne informatívne označenie nadmernej a nadrozmernej prepravy

Pre informovanosť ostatných účastníkov cestnej premávky ustanovuje nové nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 349/2009 Z. z. [6] pre vozidlá vykonávajúce nadrozmernú prepravu, ktorých šírka prevyšuje 3,00 m alebo výška prevyšuje 4,30 m alebo dĺžka prevyšuje 23,0 m vrátane prepravovaného nákladu, alebo pre vozidlá vykonávajúce nadmernú prepravu v prípadoch, kedy vozidlo alebo jazdná súprava prevyšuje 50,0 t, že musia byť v prednej a zadnej časti vozidla označené špeciálnym informatívnym označením. Špeciálne informatívne označenie je vyhotovené v žltej farbe z materiálu so spätným odrazom triedy 2 a s nápisom „ZVLÁŠTNA PREPRAVA“ alebo „VÝNIMOČNÁ PREPRAVA“. Farba písmen je čierna (obr. 18). Pri medzinárodnej nadmernej preprave alebo nadrozmernej preprave môže byť nápis v jazyku členského štátu Európskej únie alebo v jazyku iného štátu, ktorý je zmluvnou stranou dohody o Európskom hospodárskom priestore, napríklad „SONDERTRANSPORT“, „EXCEPTIONAL TRANSPORT“, „TRASPORTO

ECCEZIONALE“, „CONVOI EXCEPTIONNEL“, „ABNORMAL TRANSPORT“, „SPECIAL TRANSPORT“ (obr. 18).

Obr. 18.: Špeciálne informatívne označenie vozidiel vykonávajúcich nadmernú a nadrozmernú prepravu; týmto označením sa označujú aj sprievodné vozidlá nadmernej a nadrozmernej prepravy; spodné dve označenia sú v jazyku členského štátu Európskej únie.

Obr. 19.: Umiestnenie špeciálneho označenia vozidla vykonávajúceho nadmernú a nadrozmernú prepravu.

Príklad špeciálneho informatívneho označenia na vozidle je uvedený na obr. 19. Ostatné vozidlá vykonávajúce nadrozmernú prepravu alebo nadmernú prepravu, napríklad sprievodné vozidlá, sa tiež označujú špeciálnym informatívnym označením, ktoré upozorňuje na zvláštnu prepravu.

7. Označovanie prečnievajúceho nákladu

Nový zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke [7] a jeho vykonávacia vyhláška č. 9/2009 Z. z. [8] upravujú za akých podmienok je v cestnej premávke možné prepravovať náklad a akým spôsobom sa na vozidle má označovať prečnievajúci náklad.

Na rozdiel od pôvodnej právnej úpravy sa z dôvodu zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky zmenilo označovanie prečnievajúceho nákladu z červenej zástavky, resp. z odraziek, na reflexné červenobiele označenie. Toto reflexne označenie sa musí použiť, ak náklad prečnieva vozidlo vpredu alebo vzadu viac ako 40 cm, alebo ak náklad na vozidle alebo na jazdnej súprave prečnieva do strany (obr. 21). Prečnievajúci koniec nákladu musí byť označený reflexným označením s červenými a bielymi pruhmi širokými 70 mm až 100 mm a smerujúcimi od pozdĺžnej strednej roviny vozidla pod uhlom 45° nadol, pričom najmenšia plocha tohto označenia musí byť 0,20 m^2 a musí mať tvar pravouholníka s dĺžkou jednej strany najmenej 400 mm (obr. 20). Ide o rovnaký spôsob označovania, ako je predpísané pre široké vozidlá (popísané v štvrtom bode).

Tento nový spôsob označovania prečnievajúceho nákladu vyriešil problémy spojené s označovaním vozidiel prepravujúcich nadrozmerný náklad. Zároveň sa vypustila archaická výnimka pre označovanie prečnievajúcich poľnohospodárskych produktov (sena alebo slamy), čím sa požiadavky v SR zjednotili s predpismi platnými vo viacerých iných európskych krajinách.

Obr. 20.: Označenie prečnievajúceho nákladu.

Obr. 21.: Umiestnenie označenia prečnievajúceho nákladu.

Za prečnievajúci náklad sa považuje aj bicykel alebo iný predmet prepravovaný na nosiči namontovanom vzadu na vozidle (obr. 22).

Obr. 22.: Označenie prečnievajúceho nákladu umiestnené na nosiči bicyklov.

Záver

Všetky povinné reflexné označenia vozidiel, ktoré boli v Slovenskej republike zavedené, majú hlavne slúžiť na skoré rozoznanie vozidla, najmä za zníženej viditeľnosti, a predísť tak vzniku dopravnej nehody. Tieto označenia sú už zavedené vo viacerých európskych štátoch, kde ich prevádzkovatelia vozidiel bez výhrad používajú.

Literatúra a referencie

[1] Dohoda o prijatí jednotných technických predpisov pre kolesové vozidlá, vybavenie a časti, ktoré sa môžu montovať a/alebo používať na kolesových vozidlách a o podmienkach vzájomného uznávania homologizácií udelených na základe týchto predpisov, dodatok 69: Predpis č. 70 – Jednotné ustanovenia pre homologizáciu zadných označovacích tabuliek ťažkých a dlhých vozidiel, EHK OSN, Ženeva.

[2] Dohoda o prijatí jednotných technických predpisov pre kolesové vozidlá, vybavenie a časti, ktoré sa môžu montovať a/alebo používať na kolesových vozidlách a o podmienkach vzájomného uznávania homologizácií udelených na základe týchto predpisov, dodatok 68: Predpis č. 69 – Jednotné ustanovenia pre homologizáciu zadných označovacích tabuliek pre pomalé vozidlá a ich prípojné vozidlá, EHK OSN, Ženeva.

[3] Dohoda o prijatí jednotných technických predpisov pre kolesové vozidlá, vybavenie a časti, ktoré sa môžu montovať a/alebo používať na kolesových vozidlách a o podmienkach vzájomného uznávania homologizácií udelených na základe týchto predpisov, dodatok 47: Predpis č. 48 – Jednotné ustanovenia pre homologizáciu vozidiel z hľadisku montáže zariadení na osvetlenie a svetelnú signalizáciu, EHK OSN, Ženeva.

[4] Smernica Rady 76/756/EHS z 27. júla 1976 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa osvetlenia a svetelných signalizačných zariadení na motorových a ich prípojných vozidlách, Ú. v. EÚ L 262, 27.9.1976, s. 1. Smernica naposledy zmenená a doplnená smernicou Komisie 2007/35/ES (Ú. v. EÚ L 157, 19.6.2007, s. 14).

[5] Dohoda o prijatí jednotných technických predpisov pre kolesové vozidlá, vybavenie a časti, ktoré sa môžu montovať a/alebo používať na kolesových vozidlách a o podmienkach vzájomného uznávania homologizácií udelených na základe týchto predpisov, dodatok 103: Predpis č. 104 – Jednotné ustanovenia pre homologizáciu reflexného označenia vozidiel kategórií M, N a O, EHK OSN, Ženeva.

[6] Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 349/2009 Z. z. o najväčších prípustných rozmeroch vozidiel a jazdných súprav, najväčších prípustných hmotnostiach vozidiel a jazdných súprav, ďalších technických požiadavkách na vozidlá a jazdné súpravy v súvislosti s hmotnosťami a rozmermi a o označovaní vozidiel a jazdných súprav.

[7] Zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

[8] Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 9/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.